

Aftale om en ny ankenævnstruktur og en hurtigere vej gennem klagesystemet

– Retssikkerhedspakke IV

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) samt Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti er enige om en aftale om en ny ankenævnstruktur og en hurtigere vej gennem klagesystemet.

For at nedbringe de lange sagsbehandlingstider i klagesystemet og derigennem styrke borgere og virksomheders retssikkerhed er partierne enige om at tilføre klagesagsbehandlingen flere ressourcer. Partierne er desuden enige om at gennemføre en række tiltag, der skal gøre klageforløbet mere effektivt og øge Skatteankestyrelsens produktivitet.

Aftalepartierne ønsker samtidig at fremtidssikre en stærk lægmandsinstitution og den lokale forankring af skatteankenævnene, så klager over skatteansættelser bliver afgjort tæt på borgere og virksomheder. I forbindelse med klagesagerne er Skatteankestyrelsens opgave fortsat primært at være sekretariat for ankenævnene og Landsskatteretten.

Tiltagene evalueres i 2022.

Styrkelse af klagesagsbehandlingen

Klagesystemet er gennem de sidste år blevet tilført ekstra ressourcer ad flere omgange. Det er særligt vurderingsområdet, der er blevet styrket. På øvrige klageområder er der fortsat lange sagsbehandlingstider og ophobning af sagspukler. Dertil kommer, at der skal være kapacitet til at håndtere klager over ejendomsvurderinger, når der åbnes herfor.

Derfor er aftalepartierne enige om at styrke klagesystemet i skattevæsnet med yderligere ca. 200 mio. kr. de kommende år. De afsatte midler skal bidrage til at afvikle sagspukler og sænke sagsbehandlingstiderne. Styrkelsen af klagesystemet sker dels ved at tilføre ca. 120 mio. kr. ekstra de kommende år, dels ved at gevinster fra de øvrige tiltag i aftalen reinvesteres i klagesystemet. Det svarer til ca. 80 mio. kr. yderligere.

De tilførte midler skal bl.a. gøre det muligt hurtigt at behandle borgernære sager, hvor klageren har behov for en hurtig afklaring, fx fordi klagesagen udgør en økonomisk belastning. Det gælder klager fra både almindelige lønmodtagere og erhvervsdrivende (motor-, person- og visse erhvervsskattesager). Den hurtigere sagsbehandling gælder for borgernære sager modtaget fra 1. januar 2019.

Aftalepartierne ønsker at øge effektiviteten i klagesystemet. Et moderne klagesystem og en effektiv sekretariatsbetjening af ankenævnene og Landsskatteretten er afgørende for at nedbringe sagsbe-

handlingstiderne. Aftalepartierne noterer sig, at Skatteankestyrelsen, Landsskatteretten og ankenævnene har iværksat en række administrative tiltag, der skal gøre klagesagsbehandlingen mere effektiv, herunder øget brug af digitale løsninger, fastholdelse af medarbejdere, fokuseret oplæring af nye medarbejdere og nye vejledningstilbud, som vil bidrage til at nedbringe sagsbehandlingstiderne samt frigøre ressourcer, som partierne er enige om at reinvestere i klagestrukturen.

Lovgivningsmæssige tiltag

Foruden de ekstra tilførte midler er aftalepartierne enige om at gennemføre lovgivningsmæssige tiltag, der skal bidrage til et mere effektivt klageforløb. Tiltagene træder efter planen i kraft 1. januar 2020.

Klagegebyret for skatte- og motorsager hæves fra 400 kr. til 1.000 kr. for at harmonisere disse gebyrer med gebyret for klager over ejendomsvurderinger. Det indbetalte beløb vil fortsat skulle tilbagebetales til klageren, hvis fx klagen afvises, eller hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen.

Aftalepartierne noterer sig, at en evaluering af klagestrukturen fra 2017 blandt andet viser, at det som følge af fritvalgsordningen ikke altid er faglige hensyn, der er afgørende for, hvor en sag bliver afgjort. Aftalepartierne ønsker at målrette sagstyperne til afgørelsesmyndighedernes kompetencer. Derfor afskaffes muligheden for klager for frit at vælge om en sag, der er visiteret til et skatteankenævn, i stedet skal behandles af Landsskatteretten. Til gengæld får klageren mulighed for direkte at indbringe sin klagesag for domstolene uden først at skulle vente seks måneder fra det tidspunkt, hvor klagen er indgivet til klagemyndigheden.

Måltreningen af sagstyperne til afgørelsesmyndighedernes kompetencer betyder endvidere, at Landsskatteretten fremover vil behandle sager vedrørende told, afgifter og moms (undtaget sager om momsskøn for fysiske personer), indkomstskattesager vedr. juridiske personer samt indkomstskattesager for fysiske personer om subjektiv skattepligt, kursgevinster og –tab samt aktieavancer og –tab. Andre sager om fysiske personers indkomstskat samt sager om momsskøn vedr. fysiske personer vil fremover blive behandlet i et skatteankenævn. Principielle sager vil fortsat blive afgjort af Landsskatteretten.

Skatteankenævnene tilføres med aftalen samlet set flere sager via afskaffelse af fritvalgsordningen og tilførsel af sager om momsskøn for fysiske personer.

Ny ankenævnstruktur

Aftalepartierne ønsker at bevare en stærk lægmandsinstitution i skatteankenævnene. Aftalepartierne er enige om at fastlægge antallet af skatteankenævnsmødlemmer til 176, hvoraf 10 er særligt udpegede medlemmer med indsigt i skatteområdet.

Derudover følger det af *forliget om et nyt ejendomsvurderingssystem* fra 2016, at de fælles skatte- og vurderingsankenævn nedlægges og erstattes af separate skatteankenævn.

Foruden den allerede besluttede nedlæggelse af fællesankenævnene er aftalepartierne enige om, at antallet af skatteankenævn fremadrettet er 22. Den nye skatteankenævnstruktur tager således udgangspunkt i den eksisterende struktur med kommunalt forankrede lægmænd. Der fastholdes også mindst ét skatteankenævnsmødlem pr. kommune.

For at supplere det stærke lægmandselement i nævnene med en styrket juridisk faglighed indføres 10 særligt udpegede medlemmer med indsigt i skatteområdet. De særlige medlemmer er geografisk ubundne og indstilles af relevante institutioner og organisationer på skatteområdet.

Affalepartierne noterer sig, at kommunerne vil have flere lægmænd i klagestrukturen end tidligere. Antallet af vurderingsankenævnsmedlemmer stiger til 175 kommunalt udpegede lægmænd fordelt på 15 vurderingsankenævn. Vurderingsankenævnene tilføres desuden 175 sagkyndige vurderingsankenævnsmedlemmer og et professionelt formandskab.

Affalepartierne er enige om, at skatteankenævnsmedlemmernes vederlag fremadrettet sættes i forhold til det arbejde, der bliver udført. Vederlaget gøres derfor delvist afhængigt af antallet af sager, der bliver afgjort i hvert nævn. Derfor justeres de årlige vederlagsomkostninger i skatteankenævnene til de menige medlemmer til 10.000 kr. i grundbeløb samt tillæg afhængigt af antal afgjorte sager på op til 29.900 kr. For formænd og næstformænd justeres grundbeløbet til henholdsvis 60.000 kr. og 40.000 kr. Formænd og næstformænds tillæg gøres ligeledes afhængigt af antallet af afgjorte sager og udgør op til henholdsvis 69.900 kr. og 47.700 kr. Vederlaget for de geografisk ubundne nævnsmedlemmer med skattefaglig indsigt er sagsuafhængigt og sættes til 87.700 kr.

Derudover etableres et indslusningsforløb for lægmændene i ankenævnene for at øge fagligheden. Det skal ses i lyset af, at skatteretten tidligere i højere grad gav rum for skønsmæssig vurderinger i de enkelte sager, end tilfældet er i dag. I dag skal flere sager afgøres på baggrund af juridisk fortolkning af kompliceret lovgivning. Det stiller nye krav til medlemmer af de lokale skatteankenævn, der skal have et mere indgående kendskab til skatteretten for at kunne løfte deres opgave. Indslusningsforløbet for ankenævnsmedlemmer tilrettelægges i samarbejde med ankenævnsforeningerne.

Ligeledes forudsættes det, at medlemmerne af skatteankenævnene, udover som i dag at skulle opfylde habilitets- og værdighedskrav, skal kunne anvende digitale løsninger på simpelt brugerniveau.

For at understøtte at ankenævnene er repræsentative for befolkningen gives skatteministeren ved lov mulighed for at bede om en ny indstilling af ankenævnsmedlemmer, hvis indstillingen ikke i tilstrækkelig grad afspejler et repræsentativt udsnit af befolkningen.

Den nye klagestruktur træder i kraft 1. januar 2020.

Aftalen udgør en stemmeaftale. Affalepartierne forpligter sig til at stemme for lovforslagene, som udmønter aftalen. Lovgivning forventes gennemført i første halvdel af 2019.